

TYT

COĞRAFYA SORU BANKASI

Değerli Arkadaşlar,

Yıllardır iyi bir gelecek hayaliyle eğitim ve öğrenim görüyorsunuz. Dersler, kitaplar ve sınavlardan kendinizi yorgun hissettiğiniz zamanlar oldu.

ÜNİVERSİTELİ olmanın eşiğine geldiğiniz bu dönemde onlarca ders kaynağı içerisinde size hitap edebilecek, eğitiminize katkıda bulunacak, kolay ve kalıcı öğrenmenizi sağlayacak “doğru” kitaplara ihtiyaç duydunuz.

*İşte biz, **Yayın Kurulu** olarak ihtiyacınızı karşılamak için kolları sıvadık ve gireceğiniz tüm sınavlarda başarılı olmanızı kolaylaştıracak, sizlere öğretmen olabilecek “**ADIM Soru Bankası Serisi**”ni hazırladık. Kitaptaki soruların **video çözümleriyle** tam bir öğrenme sağlamanıza katkıda bulunmak istedik.*

Hepinize hayat boyu başarılar dileriz.

İçindekiler

ADIM 01	Doğa, İnsan ve Coğrafya.....	4 - 7
ADIM 02	Dünyanın Şekli ve Sonuçları.....	8 - 9
ADIM 03	Dünyanın Hareketleri - I	10 - 13
ADIM 04	Dünyanın Hareketleri - II	14 - 19
ADIM 05	Coğrafi Konum -I	20 - 25
ADIM 06	Coğrafi Konum - II	26 - 29
ADIM 07	Harita Bilgisi	30 - 37
ADIM 08	Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterimi	38 - 45
ADIM 09	İklim Bilgisi: Atmosfer ve Sıcaklık	46 - 49
ADIM 10	Sıcaklığı Etkileyen Faktörler.....	50 - 53
ADIM 11	Basınç.....	54 - 57
ADIM 12	Rüzgarlar.....	58 - 61
ADIM 13	Nem ve Yağış.....	62 - 69
ADIM 14	İklim Tipleri -I.....	70 - 73
ADIM 15	İklim Tipleri - II.....	74 - 77
ADIM 16	Türkiye'nin İklimi -I.....	78 - 81
ADIM 17	Türkiye'nin İklimi - II	82 - 85
ADIM 18	Yerin Şekillenmesi -I.....	86 - 89
ADIM 19	Yerin Şekillenmesi - II	90 - 91
ADIM 20	Yerin Şekillenmesi - III.....	92 - 95

ADIM 21	Yerin Şekillenmesi - IV	96 - 101
ADIM 22	Yerin Şekillenmesi - V	102 - 105
ADIM 23	Türkiye'nin Yer Şekilleri - I	106 - 107
ADIM 24	Türkiye'nin Yer Şekilleri - II	108 - 117
ADIM 25	Dünya'da Sular	118 - 121
ADIM 26	Türkiye'de Sular -I	122 - 123
ADIM 27	Türkiye'de Sular - II	124 - 125
ADIM 28	Dünya'da Topraklar	126 - 129
ADIM 29	Türkiye'de Topraklar	130 - 131
ADIM 30	Dünya'da Bitkiler - Türkiye'de Bitkiler	132 - 137
ADIM 31	Yerleşmelerin Kuruluş ve Gelişimi	138 - 141
ADIM 32	Türkiye'de Yerleşmeler	142 - 143
ADIM 33	Nüfus -I	144 - 147
ADIM 34	Nüfus -II	148 - 151
ADIM 35	Türkiye'nin Nüfus Özellikleri	152 - 155
ADIM 36	Göçler - Türkiye'de Göçler	156 - 161
ADIM 37	Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması	162 - 165
ADIM 38	Bölge Sınıflandırması	166 - 169
ADIM 39	Ulaşım Yolları	170 - 175
ADIM 40	Doğal Afetler - Türkiye'de Doğal Afetler	176 - 187

1. Coğrafya; Dünyada meydana gelen doğal ve beşeri olayların oluşumlarını, neden-sonuç ilişkisini inceleyen ve yeryüzündeki dağılışı hakkında bilgi veren bir bilim dalıdır.

Buna göre aşağıda verilen;

- I. Kuzey Anadolu Dağları'nın uzanışı,
- II. Batı Anadolu'daki delta ovalarında yürütülen tarım faaliyetleri,
- III. Toroslarda yer alan kireç taşları üzerinde oluşan yer şekilleri,
- IV. Kuzeydoğu Anadolu'da görülen karasal iklim koşulları

bilgilerinden hangilerinin coğrafyanın incelediği doğal olaylar içinde yer aldığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

2. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi coğrafyanın dağılış ilkesine örnek değildir?

- A) Dünya'nın en fazla yağış alan yeri Hindistan'ın Assam Bölgesi'nde yer alır.
- B) Yükseklerde kurulan yerleşmelere en fazla Ekvatorial İklim Bölgesi'nde rastlanır.
- C) Türkiye'deki dağınık yerleşmelerin en yaygını Doğu Karadeniz'de görülür.
- D) Yükselen havanın sıcaklığı azaldığı için neme doyar ve yağış bırakır.
- E) Türkiye'de heyelan olayları en fazla Doğu Karadeniz kıyılarında görülür.

3. Yeryüzünde beşeri olayların gelişiminde en etkili faktör doğal olaylardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin gelişiminde doğal olayların etkili olduğu söylenemez?

- A) Yağışın fazla olduğu ormanlık bölgelerdeki konutlarda ahşap malzemelerin fazla kullanılması
- B) Orta Kuşak'ta yaşayan insanların mevsimden mevsime giysi değiştirme ihtiyacının fazla olması
- C) Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında nüfusun daha çok dağların güney yamaçlarında toplanması
- D) Kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde nüfusun daha çok akarsu kenarlarında toplanması
- E) Nüfusun yoğun olduğu bölgelerde ahır ve kümes hayvancılığının yaygın olması

4. İnsanın doğaya olan etkisi daha çok olumsuzdur. Dünyada nüfus sayısı arttıkça çevre kirliliğinde o kadar fazla artmaktadır.

Buna göre;

- I. ozon tabakasının incelerek zararlı ışınların yeryüzüne daha fazla ulaşması,
- II. küresel ısınma nedeniyle iklim koşullarında dengesizliklerin artması,
- III. sanayi bölgelerine yakın olan akarsularda kirliliğin fazla olması,
- IV. otlakların ıslah edilerek hayvancılık faaliyetlerinin artması,
- V. ormanların tarlaya dönüştürülerek tarım alanlarının genişletilmesi

bilgilerinden hangisinin insanın doğa üzerindeki olumsuz faaliyetleri arasında yer almaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

Yukarıdaki haritada;

- I. bölgede ahşap meskenler yaygındır.
- II. bölgede kerpiç meskenler yaygındır.
- III. bölgedeki meskenlerde hafif ve esnek malzemeler kullanılmaktadır.

Buna göre, yukarıda verilen örneklerdeki bölgelerde meskenlerde kullanılan yapı malzemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinin en fazla olduğu söylenebilir?

- A) Dağların uzanışının
- B) Nüfus yoğunluklarının
- C) Ekonomi seviyelerinin
- D) Kayaç yapılarının
- E) Doğal çevre koşullarının

6. Ahmet: Bulunduğum yerde zengin bir bitki topluluğu var. Kızılçam ormanları ile endemik bitki türlerinden sığla ağacı yöremizin önemli bitki türlerini oluşturmaktadır.

Ayşe: Bulunduğum yörede kurak dönem görülmez. Her mevsim yağış nedeniyle hava hemen hemen yıl boyunca kapalıdır.

Hakan: Bulunduğum yörede dağlar oldukça fazla yer kaplar. Bölgede dağlar arasına sıkışmış ovalar görülür.

Zeynep: Bulunduğum yörede plato alanları ve bu plato alanları çevresinde derin vadiler bulunmaktadır. Bu plato alanlarının ortalama yükseltisi 1000 m civarındadır.

Yukarıda yaşadıkları yerlerin özelliklerini anlatan coğrafya öğretmenlerinden hangileri jeomorfoloji bilim dalı ile ilgili bilgi verir?

- A) Yalnız Ahmet B) Yalnız Ayşe
C) Ahmet ve Ayşe D) Ayşe ile Hakan
E) Hakan ile Zeynep

7.

	Sebeup	Sonuç
I.	Bağıl nemin %100'ü aşması	Yağış oluşumu
II.	Aktif fay hatlarının olması	Depremlerin görülmesi
III.	Maki bitkisinin görülmesi	Akdeniz ikliminin görülmesi
IV.	Nemli bölgelerde kireç taşının fazla olması	Yer altı sularının zengin olması
V.	Yüzey şekillerinin engebeli olması	Makinalı tarımın yapılamaması

Yukarıda verilen sebep-sonuç ilişkilerinden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

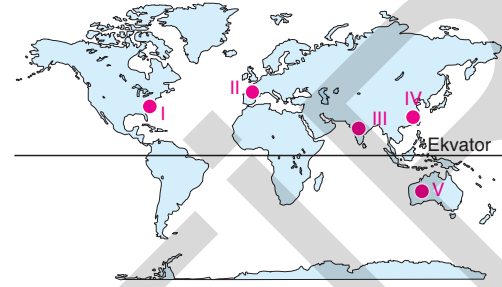
- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Orta Çağ'da Türk ve Müslüman bilim insanları yazdıkları eserlerle coğrafya biliminin gelişmesine büyük katkı yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Orta Çağ'da coğrafya bilimine katkı sağlayan Türk ve Müslüman bilim insanlarından değildir?

- A) El Biruni B) İbn Haldun
C) Kâtip Çelebi D) Muhammed İdrisi
E) İbn Batuta

9. Nüfus yoğunluğu azaldıkça insanın çevreye olan olumsuz etkisinde azalmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde insanın çevreye olan olumsuz etkisinin en az olacağı söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki doğal koşulların beşeri faaliyetler üzerindeki etkilerinden hangisinin benzeri Türkiye'de görülür?

- A) Haliçli kıyılarının liman olarak kullanılması
B) Buzulların oluşturduğu fiyortlu kıyılara her yıl binlerce turistin gelmesi
C) Delta ovalarında yoğun tarım faaliyetleri nedeniyle nüfusun fazla olması
D) Tropikal rüzgârların insan yaşamını olumsuz etkilemesi
E) Okyanus akıntıları nedeniyle ılıman iklim koşullarında yerleşimin yoğun olması

11. Coğrafya Öğretmeni İbrahim Bey sınıfta, "Niçin Coğrafya Öğrenmeliyiz?" diye bir soru sormuştur. Öğrencilerden; Semra: Coğrafya; insanın ufkunu genişleterek, insanın dünyaya bakış açısını etkiler.

Cemal: Coğrafya; insanın yakın çevresinden başlayarak ülkesini ve dünyayı yönetmesini sağlar.

Erva: Coğrafya; doğal afetlere (sel, deprem, erozyon vb.) karşı tedbir alabilmeyi ve bilinçli hareket etmeyi öğretir.

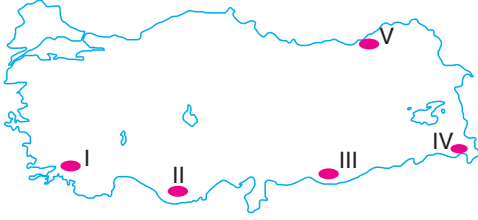
Ali: Coğrafya; adres bulmak, madenler, su kaynakları, turistik yerler vb. birçok bilgiyi harita okuyarak bulmayı öğretir.

Ceren: Coğrafya; insanların çevresindeki olayların sebep ve sonuçlarını kavratarak, bu olayların insan yaşamına etkisini gösterir.

Buna göre, bu soruya aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A) Cemal B) Erva C) Semra
D) Ceren E) Ali

1. Aşağıdaki haritada doğal koşulların insan yaşamını olumsuz etkilediği yerler verilmiştir.

Buna göre, haritada işaretli alanların hangisinde, insan faaliyetlerinin olumsuz yeryüzü koşullarından etkilendiği söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Beşeri Coğrafya, insanların yürüttükleri ekonomik faaliyetleri ve birbirleriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim dalıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin beşeri coğrafyanın incelediği olaylar arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Orta Anadolu'daki etrafı dağlarla çevrili ova ve platolar
B) Toroslarda yayla yerleşiminin yaygın olması nedeniyle gelişen hayvancılık
C) Marmara Bölgesi'nde ulaşım ve pazarlama koşulları nedeniyle gelişen ticaret
D) Menteşe Yöresi'nde arıcılık faaliyetleri
E) Batı Anadolu'da kültür turizmi

3. I. Denizden gelen nemli hava dağlara çarparak yükselir.
II. Yükselen hava soğuyarak bol yağış bırakır.
III. Bu tür yağışlara orografik (yamaç) yağışları denir.
IV. Orografik (yamaç) yağış en fazla Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey kıyılarında görülür.
V. Bunun dışında Torosların güneye bakan yamaçlarında da zaman zaman orografik (yamaç) yağışlar görülür.

Yukarıda verilen parçadaki hangi maddelerde coğrafyanın dağılışı ilkesi vurgulanmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

4. I. Dünya'da 180 paralel dairesi, 360 meridyen yayı bulunur.
II. Dünya'nın en yüksek yeri Himalaya Dağları üzerinde yer alan Everest Tepesi'dir.
III. Kuzey Afrika'da yer alan Sahra Çölü kurak iklim koşullarına sahiptir.

Yukarıda verilen bilgilerin coğrafyanın hangi alt dalına ait olduğu aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Biyocoğrafya	Klimatoloji	Hidroğrafya
B)	Matematik Coğrafya	Jeomorfoloji	Klimatoloji
C)	Klimatoloji	Biyocoğrafya	Hidroğrafya
D)	Jeomorfoloji	Hidroğrafya	Klimatoloji
E)	Matematik Coğrafya	Jeomorfoloji	Hidroğrafya

5. Doğal ortam içinde yer alan atmosferde gerçekleşen durumlar arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) Yükseldikçe basıncın azalması
B) Okyanusa kıyısı olan bölgelerin fazla yağış alması
C) Alize rüzgarlarının tropikal kuşakta kıtaların doğu kıyılarına yağış bırakması
D) Kuzey Yarım Küre'de kuzeyden gelen rüzgarların sıcaklığı düşürmesi
E) Denizlerin tuzluluk oranının Ekvator'dan kutuplara doğru azalması

6. Aşağıdakilerden hangisinin yer şekillerinin insan yaşamı üzerindeki etkileri arasında yer aldığı söylenemez?

- A) Doğu Karadeniz'de tarımda makineleşmenin gelişmemesi
B) Hakkari Yöresi'nde nüfusun seyrek olması
C) Orta Anadolu'da tarımsal faaliyetlerin geniş alanda yapılması
D) Doğu Anadolu'da ulaşım koşullarının gelişmemesi
E) Güneydoğu Anadolu'da yer alan illerde pamuk üretiminin fazla olması

7. Sanayinin geliştiği bölgelerde çevre kirliliği daha fazla görülür.

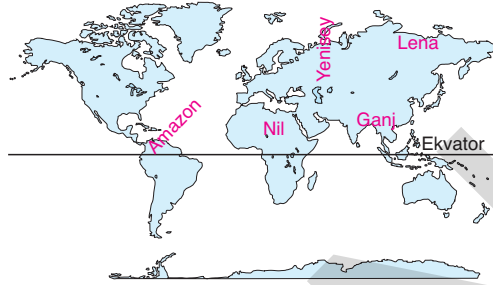
Buna göre, aşağıda verilen;

- I. Batı Avrupa,
II. ABD'nin doğusu,
III. Kuzey Afrika,
IV. Orta Afrika

bölgelerin hangilerinde çevre kirliliğinin fazla olması beklenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. Dünya'nın genelinde akarsu ve kenarlarında beşeri faaliyetlerin daha yoğun olduğu görülür.

Buna göre, yukarıda verilen akarsuların hangilerinin çevresinde nüfusun yoğun olduğu söylenebilir?

- A) Amazon - Lena
B) Nil - Ganj
C) Lena - Yenisey
D) Amazon - Yenisey
E) Lena - Ganj

9. Tarihin farklı çağlarında yazdıkları eserlerle coğrafya biliminin gelişimine katkı sağlayan birçok bilim insanı olmuştur.

Buna göre aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) El Harizmi → Kitap Suret el Arz
B) Piri Reis → Seyahatname
C) İbn Haldun → Mukaddime
D) Seydi Ali Reis → Mir'at-ül Memalik
E) Katip Çelebi → Cihannüma

10. Coğrafya öğretmeni derse başlamadan önce, "geçen hafta derste işlediğimiz konularla ilgili neler hatırlıyorsunuz arkadaşlar?" diye sordu. Öğrencilerden Mehmet; Antalya'daki kıyı şekillerini ve karstik arazileri coğrafyanın alt bilim dalının incelediğini öğrenmişti.

Yukarıda Mehmet'in konuşmasında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kartografya
B) Jeomorfoloji
C) Hidroloji
D) Beşeri coğrafya
E) Klimatoloji

11. • Fiziki coğrafyanın kurucusu olanİ....., coğrafyaya gezi gözlem metodunun yanı sıra bilimsel araştırma metodlarını kazandırmıştır.
•Y....., ise Dünya'nın çevresel uzunluğunu, yarıçapını ve bir meridyen yayının uzunluğunu hesaplamıştır.
• Beşeri coğrafyanın kurucusu sayılanS....., insan ve doğa arasındaki ilişkiye dikkat çekmiş ve coğrafyanın bu ilişkiyi konu edinmesini savunmuştur.

Buna göre, yukarıda boş bırakılan İ, Y ve S'nin yerine coğrafya bilimine katkı sağlamış aşağıdaki coğrafyacıardan hangisi yazılmalıdır?

	İ	Y	S
A) Biruni	Uluğ Bey	Ratzel	
B) Ritter	Maksidi	Strabon	
C) Humboldt	Biruni	Ritter	
D) Mesudi	Batlamyus	Platon	
E) Humboldt	Ratzel	Uluğ Bey	

12. I. Çay ve fındık tarımının Doğu karadeniz kıyısında yoğun olması → Doğanın beşeri olaylara etkisi
II. Kümes hayvancılığının Marmara çevresinde yoğun olması → Doğanın beşeri olaylara etkisi
III. Sakarya Nehri'nin kirlilik oranının fazla olması → Beşeri olayların doğaya etkisi
IV. Fırat Nehri'nin derin vadiler içinde akması → Doğanın doğal olaylara etkisi
V. Konya'da küçükbaş hayvancılığın yaygın olması → Doğanın beşeri olaylara etkisi

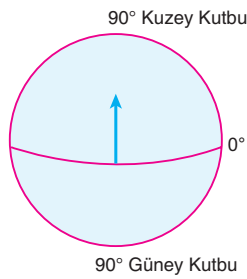
Yukarıda verilen eşleştirmelerden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

1. Harita çizimlerinde bozulmaların meydana gelmesinde etkili olan temel faktör, aşağıdakilerin hangisi üzerinde de etkili olmuştur?

A) Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içerisinde değişmesi
B) Mevsimlerin meydana gelmesi
C) Doğuda yerel saatin ileri olması
D) Tüm meridyenlerin kutuplarda birleşmesi
E) Gece ve gündüzün araldanması

2.

Yukarıdaki şekilde ok yönünde gidildikçe;

- I. çizgisel hız,
II. kalıcı kar alt sınırının yükseltisi,
III. yerçekimi,
IV. gurup ve tan süresi

durumlarından hangilerinin artması beklenmez?

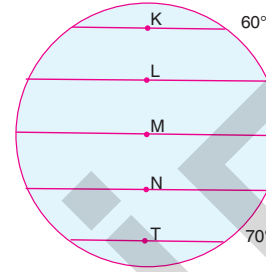
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

3. Kutup Yıldızı, Dünya'nın eksenini ile neredeyse aynı doğrultuda olduğundan diğer gök cisimleri gibi gün boyunca yer değiştirmez ve her zaman kuzeyi gösterir. Bu nedenle tarih boyunca yön bulma ve seyir amacıyla kullanılmıştır. Kutup Yıldızı (Kuzey Yıldızı- Demirkazık) sadece Kuzey Yarım Küre'den görülür. Kutup Yıldızı'nın görülme açısı o yerin enlem derecesini verir.

Buna göre, aşağıda enlemleri verilen noktalardan hangisi üzerinde bulunan bir kişi Kutup Yıldızı'nı daha büyük açı ile görür?

A) 10°K
B) 30°K
C) 50°G
D) 70°K
E) 90°G

4.

Yukarıdaki şekilde aynı meridyen üzerinde verilen merkezlerden hareket eden uçaklar dünya çevresindeki turlarını aynı sürede tamamlamıştır.

Buna göre, hangi merkezden hareket eden uçağın hızının en az olması beklenir?

A) K
B) L
C) M
D) N
E) T

5. Dünya'nın küresel şeklinin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

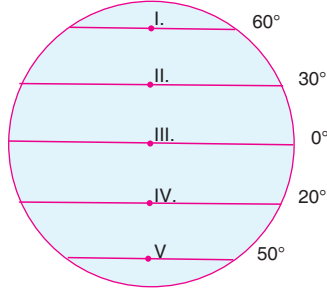
A) Meridyenler arası mesafenin kutuplara doğru azalması
B) Güneş ışınlarının atmosferde katettiği yolun kutuplara doğru uzaması
C) Bitkilerin kutuplara doğru farklı kuşaklar oluşturması
D) Dünya'nın bir yüzünün aydınlık diğer yüzünün karanlık olması
E) Gece ve gündüz uzunluklarının değişmesi

6. Coğrafya Öğretmeni öğrencilerine Dünya'nın "Güneş Sistemi içindeki yeri" kazanımını daha iyi öğretmek için tahtaya "Semra, Nevin, Selma, Dilek, İbrahim, Selahattin, Hakan ve Mehmet" olmak üzere sekiz öğrenci çıkarmıştır. Öğrencilere sıralarını bozmamalarını söylemiştir. Çünkü öğrencilerin sırasının, Güneş sistemindeki gezegenlerin sırası ile aynı olduğunu belirtmiştir.

Buna göre, Semra ile İbrahim aşağıdaki gezegenlerden hangisini temsil etmektedir?

Semra	İbrahim
A) Merkür	Dünya
B) Venüs	Satürn
C) Dünya	Uranüs
D) Mars	Neptün
E) Merkür	Jupiter

7.

Yukarıdaki küre üzerinde verilen noktalarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) V'te gürup ve tan süresi III'ten kısadır.
- B) I'de orman üst sınırı III'ten yüksektir.
- C) V.merkeze güneyden gelen rüzgarlar sıcaklığı düşürür.
- D) III'te yerçekimi II'den fazladır.
- E) IV'te gece ve gündüz süre farkı II'den fazladır.

8. Dünya'nın küresel şeklinin sonuçları arasında;

- I. Harita çizimlerinde bozulmalar meydana gelmesi,
- II. Aydınlanma çemberinin dünyayı iki eşit parçaya ayırması,
- III. Yerden yükseldikçe görülen alanın genişlemesi,
- IV. Sürekli rüzgârların yönlerinde sapmalar olması,
- V. Dinamik basınç kuşaklarının oluşması

durumlarından hangilerinin yer aldığı söylenemez?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II ve IV
- E) IV ve V

9. Aşağıda kutup noktalarıyla ilgili birbirini doğuran nedenler verilmiştir;

- I. Güneş ışınları yıl boyunca eğik gelir.
- II. Sıcaklık düşük, hava yoğunluğu fazladır.
- III. Sürekli termik yüksek basınç alanıdır.
- IV. Yerçekimi fazladır.
- V. Yağış miktarı çok azdır.

Yukarıdakilerden hangisinin bu sıralamada yeri yoktur?

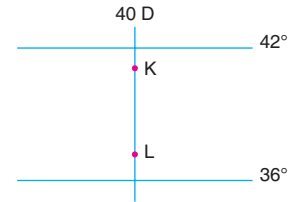
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Uzay, içerisinde sayısız gök cisminin yer aldığı uçsuz bucaksız bir boşluktur. Bu boşluğun içinde binlerce galaksi (gök ada) vardır. Dünyanın içinde bulunduğu Güneş Sistemi de Samanyolu Galaksisi içinde yer alır. Güneş Sistemi içerisinde sekiz gezegen, bunların uyduları; binlerce küçük gezegen, kuyruklu yıldız, meteor ve asteroit bulunur.

Buna göre, Güneş sistemindeki 8 (sekiz) gezegenden biri olan Dünya'ya en yakın olan gezegen ikilisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkür Jüpiter
- B) Venüs Satürn
- C) Mars Uranüs
- D) Venüs Mars
- E) Merkür Neptün

11.

Haritada yer alan K merkezinin Başlangıç Meridyeni'ne olan uzaklığı L'ye göre azdır.

Bu durumun nedenleri arasında;

- I. Meridyenlerin kutup noktalarında birleşmesi,
- II. Dünya'nın küresel şekle sahip olması,
- III. Çizgisel hızın kutuplara doğru azalması,
- IV. Merkezlerin Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alması

durumlarından hangileri yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

1. Dünya eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönerek 24 saatte turunu tamamlar.

Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hareketinin sonuçları arasında yer almaz?

- A) Yerel saat farklarının oluşması
- B) Gece ve gündüzün belirli bir düzen içerisinde ardalanması
- C) Sürekli rüzgarların yönlerinden sapmaların olması
- D) Kutuplarda gölge boyunun Ekvator'dan uzun olması
- E) Meltem rüzgarlarının oluşması

2. Kayaçlar gündüz ısınarak genişler, gece soğuyarak büzülür ve fiziksel parçalanmaya uğrar. Fiziksel parçalanma en çok Dünya'nın 30° enlemlerinde yer alan Tropikal Çöller'de görülür.

Buna göre, fiziksel parçalanmanın meydana gelmesinde;

- I. Dünya'nın yıllık hareketini elips yörüngede yapması,
- II. Dünya'nın eksenini etrafında dönmesi,
- III. Nem miktarının az olması,
- IV. Dünya'nın küresel bir yüzeye sahip olması

özelliklerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

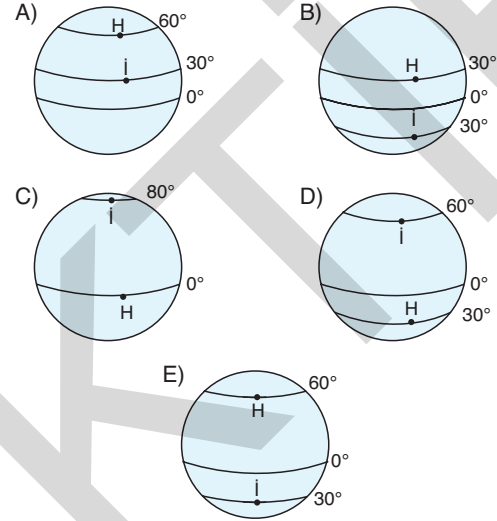
- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. Sürekli rüzgarların sapmasında etkili olan faktörün aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi vardır?

- A) Gece ve gündüz sürelerinin uzayıp kısalması
- B) Mevsimlerin oluşması
- C) Termik basınç kuşaklarının oluşması
- D) Dönence ve kutup dairelerinin oluşması
- E) Okyanus akıntılarında halkalanmalar olması

4. Dünyanın eksen hareketi nedeniyle bazı bölgelerde hava yeryüzüne yığılarak yüksek basınç alanlarını, bazı bölgelerde hava yükselerek alçak basınç alanlarını oluşturur.

Buna göre, aşağıda verilen küre üzerindeki H ve İ de oluşan basınçların hangisinde Dünya'nın eksen hareketinin etkili olduğu söylenemez?

5. Dünya eksenini etrafında batıdan doğuya doğru döner.

Buna göre;

- I. Batı'da yer alan merkezde yerel saatin doğuda yer alan bir merkeze göre geri olması,
- II. Batı rüzgarlarının Kuzey Yarım Küre'de hareket yönünün sağına, Güney Yarım Küre'de hareket yönünün soluna sapması,
- III. Dünya'nın her zaman bir yüzünün aydınlık diğer yüzünün karanlık olması

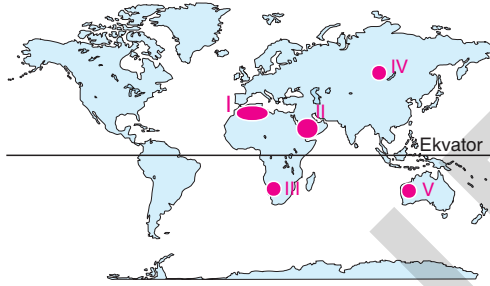
özelliklerinden hangileri Dünya'nın dönüş yönünün batıdan doğuya doğru olmasıyla açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve I

6. Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızı bugünkünün iki katı olsaydı aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesi be-
lenemezdi?

A) Sürekli rüzgarlardaki sapmalar daha fazla olurdu.
B) İki meridyen arasındaki zaman farkı 2 dakika olurdu.
C) Gece ve gündüz süresi daha kısa olurdu.
D) Günlük sıcaklık farkları daha fazla olurdu.
E) Çizgisel hız daha fazla olurdu.

7.

Yukarıdaki harita üzerinde gösterilen çöllerin hangisinin oluşumunda Dünya'nın eksen hareketinin etkili olduğu söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdakilerden hangisi diğer dördünün nedenidir?

A) Çizgisel hız ve açısal hız oluşması
B) Meridyenler arası zaman farkının 4 dakika olması
C) Dünya'nın günlük hareketini yapması
D) Gün içinde havanın ısınıp soğuması
E) Doğuda güneşin erken doğması

9. I. Gece ve gündüz sürelerinin değişmesi
II. Dünya'nın her zaman bir yüzünün gündüz diğer yüzünün gece olması
III. Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin meydana gelmesinde Dünya eksen hareketinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10. Kars'tan Çanakkale'ye giden bir kişi Çanakkale'de Güneş'in Kars'a göre daha geç doğup daha geç battığını gözlemlemiştir.

Bu durumun temel nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya'nın Güneş etrafında dönmesi
B) Ekvator ile yörünge düzlemi arasında $23^\circ 27'$ açısı olması
C) Çanakkale'de sıcaklığın Kars'a göre fazla olması
D) Dünya'nın eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönmesi
E) Dünya'nın kutuplardan basık olması

11. Öğretmen sınıfa 60° Kuzey enlemlerinde yer alan Kanada, Norveç, Finlandiya gibi ülkelerin orman oranının fazla olduğunu ve bu ülkelerdeki basınç sisteminin Dünya'nın günlük hareketine bağlı olarak oluştuğunu anlatmıştır.

Buna göre bu ülkelerle ilgili;

Ali: Yağış miktarının fazla olduğu
Ayşe: Dinamik basınç sisteminin etkili olduğu
Hakan: Yüksek basınç koşullarının etkili olduğu
Gamze: Topraklarda tuz ve kirecin fazla olduğu

Yorumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Ali ve Ayşe B) Ali ve Hakan
C) Ali ve Gamze D) Ayşe ve Hakan
E) Hakan ve Gamze

1. Dünya'nın Güneş etrafında hareketi sırasında Güneşe olan uzaklığı yıl içerisinde değişir.

Bu durumun;

- I. Güneş'in Dünya'ya uyguladığı çekim etkisi yıl içinde değişir.
- II. Gece ve gündüz uzunlukları yıl içinde değişir.
- III. Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüş hızı yıl içinde değişir.
- IV. Gelgit genliği yıl içinde değişir.

özelliklerinden hangilerinin meydana gelmesinde etkili olduğu söylenemez?

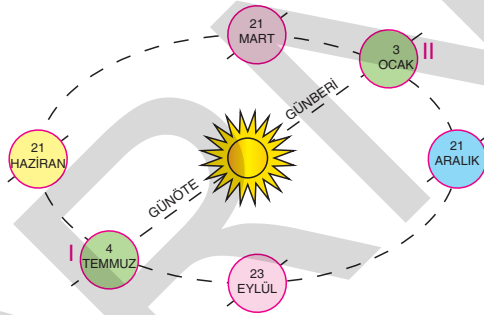
- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

2. • Şubat ayının 28 gün sürmesi
• Kutup noktalarında Güneş'in doğmadığı ve batmadığı sürelerin birbirine eşit olmaması
• Mevsim sürelerinin birbirine eşit olmaması

Yukarıda verilenlerin meydana gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yörünge elips olması
B) Dünya'nın eksen hareketi
C) Eksen eğikliği
D) Dünya'nın küresel şekli
E) Kara ve denizlerin dağılışı

3.

Yukarıda Dünya'nın Güneş'e göre konumları verilmiştir.

Verilen konumlarla ilgili hangisi söylenebilir?

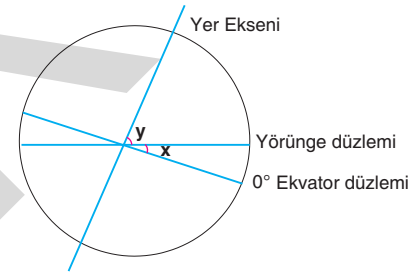
- A) I. konumda Dünya'nın Güneş etrafındaki dönüş hızı fazladır.
B) II. konumda Güneş'in Dünya'ya uyguladığı çekim etkisi azalmıştır.
C) I. konumda Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi yaşanır.
D) II. konumda Güneş'in çekim etkisiyle oluşan gelgit, şiddetini artırır.
E) I. konumda Dünya'nın sıcaklığı arttığı için küresel ısınma artar.

4. Dünya Güneş etrafındaki hareketi sırasında elips yörünge çizerek hareketini tamamlar.

Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın yörüngesinin elips olmasının sonuçları arasında yer almaz?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsiminin süresinin Güney Yarım Küre'ye göre uzun sürmesi
B) Kuzey Kutup Noktası'nın gündüz süresinin Güney Kutup Noktası'ndan uzun sürmesi
C) Şubat ayının 28 gün sürmesi
D) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının yıl içinde değişmesi
E) Orta Kuşak'ta mevsimlerin belirgin olarak yaşanması

5.

Yukarıdaki şekilde eksen eğikliğine bağlı olarak X ve Y'de gösterilen açılar oluşturduğu özel enlemler aşağıdaki hangi küre üzerinde doğru verilmiştir?

- A) B)
C) D)
E)

6. • Matematik iklim kuşaklarının sınırları
• Dönencelerin yerleri
• Kutup dairelerinin yerleri

Yukarıda verilen yerlerin oluşmasında etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın eksen hareketi
B) Dünya'nın yıllık hareketi
C) Dünya'nın eksen eğikliği
D) Dünya'nın yörüngesinin elips olması
E) Dünya'nın küresel bir şekle sahip olması

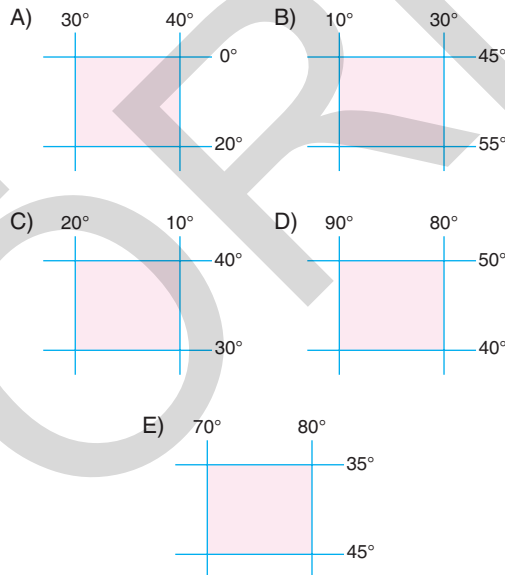
7. Dünya Güneş'in etrafında eksenini eğik olarak yıllık hareketini yapar .

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıkardığı sonuçlar arasında yer almaz?

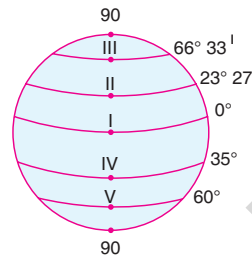
- A) Güneş ışınlarının bir noktaya geliş açısının yıl içinde değişmesi
B) Yarım kürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
C) Gece ve gündüz uzunluklarının yıl boyunca değişmesi
D) Güneş'in doğuda erken doğması
E) Muson rüzgarlarının oluşması

8. Eksen eksikliğine bağlı olarak orta kuşakta mevsimler belirgin olarak yaşanır.

Buna göre, aşağıda koordinatları verilen merkezlerin hangisinde mevsimlerin belirgin olarak yaşandığı söylenemez?

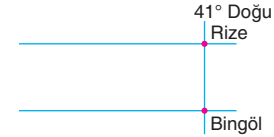
9.

Yanda küre üzerinde verilen noktalarla ilgili aşağıdaki özelliklerin hangisinin meydana gelmesinde Dünya'nın eksen eğikliği etkili değildir?

- A) I numaralı merkezde yıl boyunca gece ve gündüz süresi eşittir.
B) I ve II numaralı yerler arasında kalan bölgeler güneş ışınlarını yılda iki kez dik alır.
C) IV numaralı merkezde dört mevsim yaşanır.
D) Kuzey Yarım Küre'de yaz başlangıcında III numaralı yerde Güneş bir gün süreyle batmaz.
E) V numaralı yerde Aralık ayında gündüzler IV ten uzundur.

10.

Yukarıdaki haritada aynı boylam üzerinde yer alan Rize'de güneş Bingöl'e göre daha erken doğup daha geç batmaktadır.

Bu duruma neden olan faktörün aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Kutuplarda 6 ay gece 6 ay gündüz yaşanması
B) Yarım kürelerde aynı anda farklı mevsimlerin yaşanması
C) Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi
D) Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin yıl içinde değişmesi
E) Yerçekiminin kutuplara doğru artması

11. Aşağıdakilerden hangisi, diğer dördünün nedeni olduğu söylenebilir?

- A) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
B) Gölge boyunun yıl boyunca değişmesi
C) Güneş ışınlarının dönenceler arasında kalan yerlere dik gelmesi
D) Aydınlanma çemberinin yerinin yıl boyunca değişmesi
E) Muson rüzgarlarının oluşması

1. Güneş ışınlarının Yengeç Dönencesi'ne dik düştüğü gün;
- I. Ekvator'da gece ve gündüzün eşit olması,
 - II. Kuzey Kutup Dairesi'nde Güneş'in bir gün süreyle batmaması,
 - III. Aynı boylam üzerinde kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresinin kısalması,
 - IV. Yengeç Dönencesi'nde gece ve gündüzün eşit olması
- durumlarından hangilerinin görülmesi beklenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

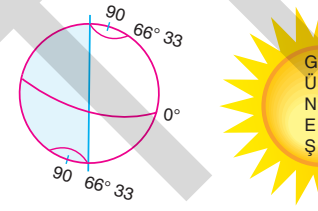
2. Güney Yarım Küre'de yaz gündönümünün yaşandığı günde aşağıdakilerden hangisi meydana gelmez?
- A) Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik gelir.
 - B) Güneye doğru gidildikçe gündüzün süresi uzar.
 - C) Ekvator'da gölge boyu oluşmaz.
 - D) Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden teğet geçer.
 - E) Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi başlar.

3. Ahmet: Ekvator'da yıl boyunca gece ve gündüz süresi eşittir.
Fatma: Ekvator'a Güneş ışınları yıl boyunca dik gelir.
Merve: Ekvator'da çizgisel hız en azdır.
Hakan: Ekvator'a Güneş ışınlarının dik geldiği günlerde Dünya'nın her yerinde gece ve gündüz eşitliği yaşanır.
- Yukarıda Ekvatorla ilgili yorum yapan kişilerin hangilerinin doğru bir bilgi verdiği söylenemez?
- A) Ahmet ve Fatma
B) Ahmet ve Merve
C) Fatma ve Merve
D) Fatma ve Hakan
E) Merve ve Hakan

4. Aşağıda verilen tarihlerin hangisinden sonra Kuzey Yarım Küre'de gündüzler kısaltmaya geceler uzamaya başlar?

- A) 21 Aralık B) 21 Haziran
C) 21 Mart D) 23 Eylül
E) 3 Ocak

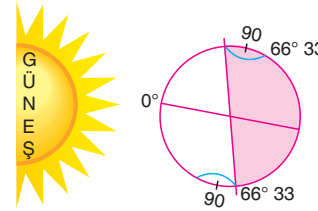
5.

Dünya'nın Güneş'e olan konumu şekildeki gibi olduğu tarihte aşağıdakilerden hangisi meydana gelmez?

- A) Yengeç Dönencesi'nde öğle vakti gölge sıfır (0°) olur.
- B) Kuzeye doğru gidildikçe gece süreleri kısalır.
- C) Güney Yarım Küre'de kış mevsimi başlar.
- D) Aydınlanma çemberi kutup noktalarından teğet geçer.
- E) Güney Kutup Dairesi'nde 24 saat gece yaşanır.

6.

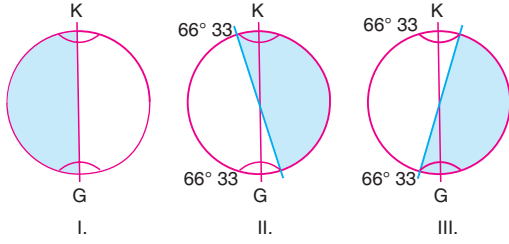
Dünya'nın Güneş karşısındaki konumu yukarıdaki gibi olduğu bir günde;

- I. Güneş ışınlarının Oğlak Dönencesi'ne dik gelmesi,
- II. Ekvator'da gece ve gündüz süresinin eşit olması,
- III. Aynı boylam üzerinde güneye doğru gidildikçe Güneş'in daha geç doğup daha erken batması,
- IV. Yengeç Dönencesi'nde gündüzlerin Oğlak Dönencesi'nden uzun olması

özelliklerinin hangilerinin görülmesi beklenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

7.

Yukarıda Dünya'nın Güneş'e göre üç farklı konumu verilmiştir. Buna göre, verilen konumlarda gölge boyunun oluşmadığı enlemler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III.
A)	Ekvator	Oğlak Dönencesi	Yengeç Dönencesi
B)	Yengeç Dönencesi	Oğlak Dönencesi	Ekvator
C)	Ekvator	Yengeç Dönencesi	Oğlak Dönencesi
D)	Oğlak Dönencesi	Yengeç Dönencesi	Ekvator
E)	Oğlak Dönencesi	Ekvator	Yengeç Dönencesi

8. Aydınlanma çemberinin kutup dairelerine teğet geçtiği tarihlerde, aşağıdakilerden hangisinin meydana geldiği söylenemez?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsimi başlar.
- B) Güney Yarım Küre'de en uzun gündüz yaşanır.
- C) Güneş ışınları Yengeç Dönencesi'ne dik gelir.
- D) Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz yaşanır.
- E) Her iki yarım kürede bahar mevsimi başlar.

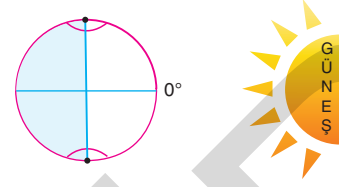
9. Güney Yarım Küre'de en uzun gündüzün yaşandığı bir günde;

- I. Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik gelir.
- II. Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden teğet geçer.
- III. Kuzey Yarım Küre'de en uzun gece yaşanır.
- IV. Güney Kutup Noktası 6 aylık gündüz sürelerine başlar.

özelliklerinden hangisinin görülmesi beklenmez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10.

Dünya'nın Güneş'e göre konumunun şekildeki gibi olduğu bir günde aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesi beklenmez?

- A) Dünya'nın her yerinde gece ve gündüz eşitliği yaşanır.
- B) Yarım kürelerde bahar başlangıcıdır.
- C) Ekvator'a eşit uzaklıkta yer alan merkezler güneş ışınlarını aynı açıyla aldıkları için sıcaklıkları aynıdır.
- D) Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerde Güneş'in batış ve doğuş saatleri aynıdır.
- E) Ekvator'da öğle vakti cisimlerin gölge boyu oluşmaz.

11. 21 Haziran ve 21 Aralık tarihlerinin ortak özellikleri arasında;

- I. Ekvator'da gece ve gündüzün eşit olması,
- II. Aydınlanma çemberinin kutup dairelerine teğet geçmesi,
- III. Kuzey Yarım Küre'de en uzun gündüz süresinin yaşanması,
- IV. Güneş ışınlarının Oğlak Dönencesi'ne dik gelmesi

özelliklerinden hangisinin yer aldığı söylenebilir?

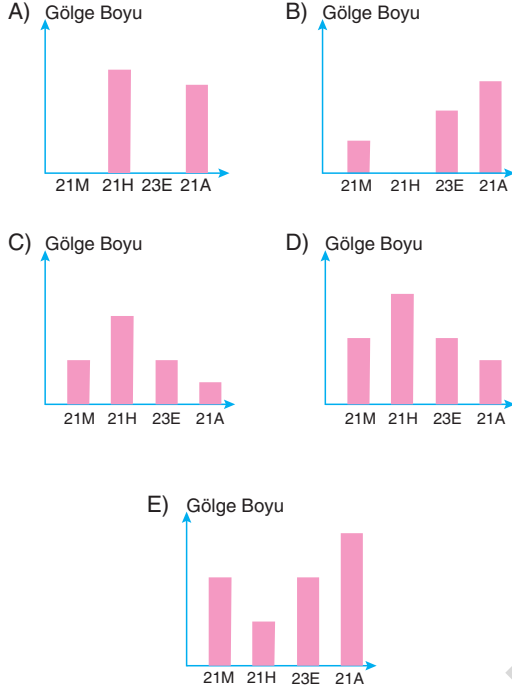
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Dünya ekseninin eğik olmasının sonuçları arasında gece ve gündüz sürelerinin değişmesi vardır.

Aşağıda koordinatları verilen merkezlerden gece ve gündüz süre değişimi en fazla olan yer hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 60° - 70° Kuzey - 40° - 50° Batı
- B) 10° - 20° Kuzey - 60° - 70° Doğu
- C) 20° - 30° Güney - 40° - 50° Doğu
- D) 30° - 40° Güney - 0° - 10° Batı
- E) 50° - 60° Güney - 80° - 90° Doğu

1. Aşağıda aynı boydaki cisimlerin gölge boyu grafikleri verilen merkezlerden hangisinin Türkiye'de bir merkeze ait olduğu söylenebilir?

2.

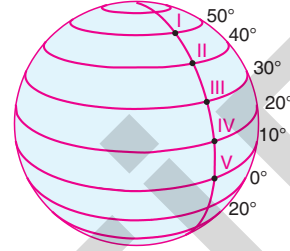
	21 Haziran (Saat)	21 Aralık (Saat)
M	14	10
N	18	6
P	10	14
R	24	0

Yukarıdaki tabloda dört merkezin 21 Aralık ve 21 Haziran'da yaşadığı gündüz süresi verilmiştir.

Buna göre, verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) M ve P merkezleri Orta Kuşak'ta yer alır.
 B) N, M merkezinin kuzeyinde yer alır.
 C) R merkezi Kuzey Kutup Dairesi'nde yer alır.
 D) P merkezinin Ekvator'a olan uzaklığı N merkezinden fazladır.
 E) P ve M merkezlerinin çizgisel hızları aynıdır.

3. Gündüz süresinin uzun olduğu yerde Güneş erken doğar geç batar.

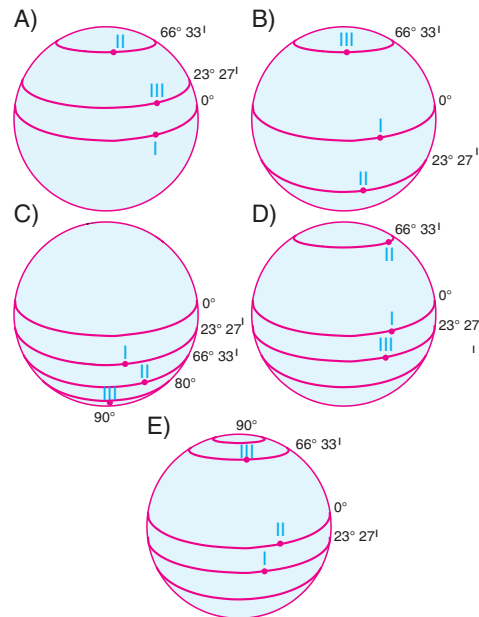
Buna göre, küre üzerinde aynı boylamdaki merkezlerin hangisinde 21 Haziran'da Güneş diğerlerine göre daha erken doğar ve daha geç batar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

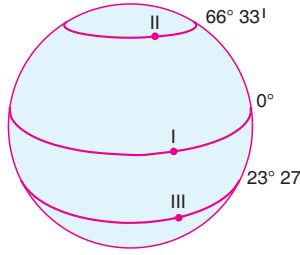
4.

- I. Bulunduğum yerde güneş ışınları 21 Mart ve 23 Eylül'de dik gelir. Sıcaklıklar yıl boyunca yüksektir.
 II. Bulunduğum yerde 21 Aralık'ta Güneş bir gün süreyle doğmaz, iğne yapraklı ormanların bulunduğu serin iklim koşulları hakimdir.
 III. Bulunduğum yerde 21 Aralık'ta öğle vakti gölge oluşmaz. Hava yıl boyunca kuraktır.

Yukarıda bir grup araştırmacının bulunduğu yerin özellikleri verilen enlemler aşağıdaki hangi küre üzerinde doğru verilmiştir?

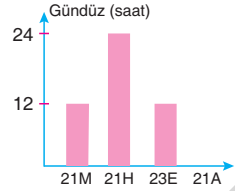
5.

Yukarıdaki küre üzerindeki merkezlerin 21 Mart günü öğle vakti aynı boydaki cisimlerin gölge uzunluklarının küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) I - II - III B) I - III - II C) II - I - III
D) II - III - I E) III - II - I

6.

Yukarıda yıl içinde yaşanan gündüz süreleri verilen merkezlerin Türkiye'de olması olanaklı mıdır? Neden?

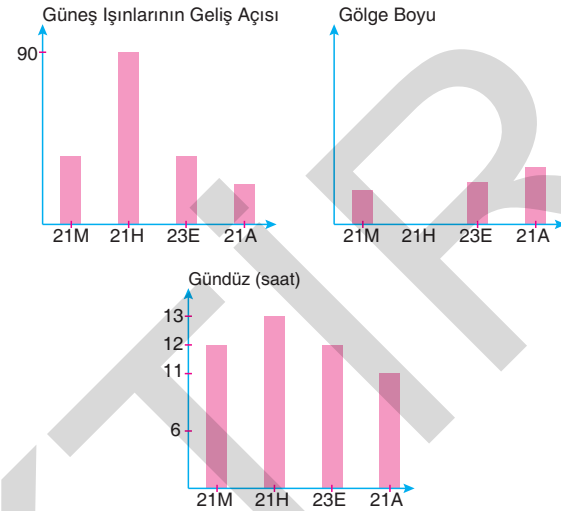
- A) Olanaklı değildir. Çünkü Türkiye Kuzey Kutup Dairesi üzerinde yer almaz.
B) Olanaklıdır. Çünkü Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
C) Olanaklı değildir. Çünkü Türkiye engebeli bir ülkedir.
D) Olanaklıdır. Çünkü Türkiye'de 21 Aralık'ta geceler uzundur.
E) Olanaklı değildir. Çünkü Türkiye Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alır.

7.

Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi sırasında aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesi beklenemez?

- A) Yarım kürelerde aynı anda farklı mevsim yaşanması
B) Kutuplarda 6 ay gece ve gündüzün yaşanması
C) Muson rüzgarlarının oluşması
D) Daimi dinamik basınçların oluşması
E) Aydınlanma çemberinin kutup daireleri ile kutup noktaları arasında yer değiştirmesi

8.

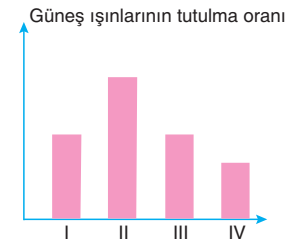

Yukarıda grafikleri verilen bir merkezle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gölge boyu yılda bir kez oluşmaz
B) Güneş ışınları yılda bir kez dik gelir.
C) 21 Haziran'dan sonra gündüzler kısaltmaya başlar.
D) Verilen merkez, enlem derecesi 23°27' olan Yengeç Dönencesi'dir.
E) 21 Aralık'ta gölge boyunun uzun olması Güneş ışınlarının geliş açısının büyük olmasıyla ilgilidir.

9.

Güneş ışınlarının geliş açısı büyüdükçe ışınların atmosferde katettiği mesafe ve ışınların atmosferde tutulma oranı azalır.

Buna göre, yukarıda verilen merkezin Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı bilindiğine göre IV numaralı konumun aşağıdaki tarihlerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) 21 Mart B) 21 Haziran
C) 23 Eylül D) 21 Aralık
E) 4 Temmuz

1. Öğretmen sınıftaki bazı öğrencilere proje ödevini Coğrafya'daki özel tarihler hakkında hazırlamalarını istemiştir. Öğrencilerin ödevleri şunlardır;

Serdar; Türkiye'de bu tarihten sonra gündüzler kısaltmaya başlar.

Leyla; Türkiye'de sonbahar başlangıcıdır.

Hakan; Türkiye'de Güneş ışınlarının en eğik geldiği, gölge boyunun en uzun olduğu tarihtir.

Buna göre, öğrencilerin ödevlerini hazırlayacağı özel tarihler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Serdar	Leyla	Hakan
A)	21 Aralık	21 Haziran	23 Eylül
B)	23 Eylül	21 Mart	21 Aralık
C)	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
D)	21 Aralık	23 Eylül	21 Haziran
E)	21 Haziran	21 Mart	21 Aralık

2. Dünya'nın Güneşe olan uzaklığının değişmesine etki eden faktörün aşağıdakilerden hangisi üzerinde de etkili olduğu söylenebilir?

- A) Mevsimlerin oluşması
- B) Gece ve gündüz sürelerinin değişmesi
- C) Sürekli rüzgarlarda sapmalar oluşması
- D) Daimi termik basınçların oluşması
- E) Mevsim sürelerinin yarımkürelerde farklı olması

3. • Yerel saat farkların oluşması
• Mevsim sürelerinin farklı olması
• 30° enlemlerinde dinamik yüksek basınç alanlarının oluşması
• Gece ve gündüzün birbirini izlemesi
• Yıl içinde sıcaklıkların değişmesi

Yukarıda verilenlerin kaç tanesi Dünya'nın eksen hareketiyle açıklanabilir?

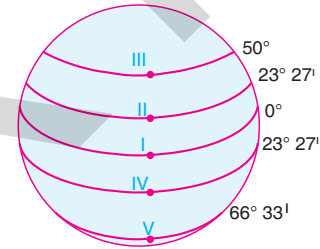
- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Bulunduğu yerden kuzeye doğru hareket eden gözlemci gece ve gündüz arasında süre farkının arttığını gözlemlemiştir.

Buna göre, gözlemcinin bulunduğu yerle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alır.
- B) Kuzey Yarımküre'de yer alır.
- C) Tropikal Kuşak'ta yer alır.
- D) Yüzey şekilleri engebeldir.
- E) Oğlak Dönencesi üzerinde yer alır.

5.

Yukarıda verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

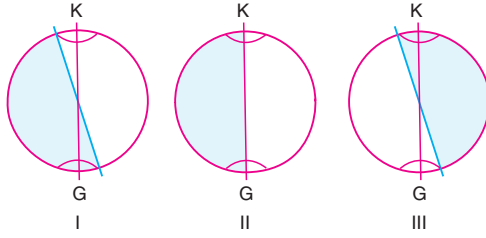
- A) 21 Haziran'da öğle vakti II. merkeze Güneş ışıkları dik düşer.
- B) I. merkezde yıl boyunca gece ve gündüz eşitliği yaşanır.
- C) V. merkezde 21 Aralık'ta 24 saat gündüz yaşanır.
- D) III. merkezde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
- E) IV. merkezde 21 Aralık'ta gece ve gündüz süresi eşit yaşanır.

6. Samsun'dan Hatay'a 15 günlüğüne gelen gözlemci Hatay'daki gündüz süresinin Samsun'dan daha uzun olduğunu fakat gündüz süresinin her gün uzadığını gözlemlemiştir.

Buna göre, gözlemci'nin aşağıdaki hangi tarihler arasında Hatay'da bulunduğu söylenebilir?

- A) 1 - 15 Ocak B) 15 - 30 Temmuz
- C) 5 - 20 Ağustos D) 10 - 25 Ekim
- E) 1 - 15 Aralık

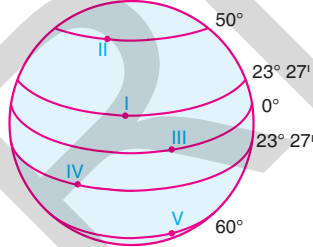
7.

Yukarıda sırayla Dünya'nın Güneş'e göre farklı konumları verilen tarihlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. konumdan II. konuma gidildikçe gece ile gündüz arasında süre farkları azalır.
- B) II. konumda aynı boylamda Güneş aynı anda doğar ve batar.
- C) II. konumdan III. konuma doğru Güneş Ekvatorla Oğlak Dönencesi arasına dik gelir.
- D) III. konumda Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gece yaşanır.
- E) I. konumda aydınlanma çemberi kutup noktalarından teğet geçer.

8.

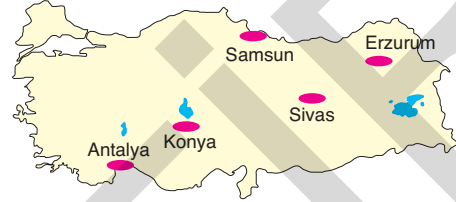

Yukarıda küre üzerinde verilen merkezlerin gölge boyları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. merkezde gölge boyu yılda bir kez sıfır olur.
- B) III. ve IV. merkezler arasında kalan yerlerde gölge boyu yılda iki kez sıfır olur.
- C) II. merkezde 21 Haziran'da öğle vakti gölge boyu sıfır olur.
- D) IV. merkezde gölge boyu 21 Aralık'ta öğle vakti sıfır olur.
- E) III. merkezde 21 Mart ve 23 Eylül'de öğle vakti gölge boyu sıfır olur.

9.

Dünya'nın Güneş çevresindeki hareketi ve Ekvator düzlemi ile yörünge düzlemi (ekliptik) arasındaki $23^\circ 27'$ lık açığa bağlı olarak, gece ve gündüz süreleri yıl içinde sürekli değişmektedir. Enlem değerleri farklı olan merkezlerin gece ve gündüz süreleri de farklıdır.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında verilen illerimizin hangisinde gece ve gündüz süre farkı en az değişir?

- A) Konya
- B) Erzurum
- C) Samsun
- D) Sivas
- E) Antalya

10.

Y merkezinde 21 Haziran'da Güneş bir gün süreyle batmazken, L merkezinde 15 saat gündüz, M merkezinde 9 saat gündüz yaşanır.

Buna göre, verilen merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Verilen merkezlerin tümü aynı yarım kürede yer alır.
- B) Y merkezinin Güneş'in önünden geçiş hızı en fazladır.
- C) L ve M merkezleri aynı anda farklı mevsimler yaşar.
- D) Y merkezi Kuzey Kutup Noktası'nda yer alır.
- E) L merkezi M merkezinin güneyinde yer alır.

11.

Türkiye'de aşağıda verilen tarihlerin hangisinde gece ile gündüz arasındaki süre farkının en az olacağı söylenebilir?

- A) 21 Haziran
- B) 3 Ocak
- C) 4 Temmuz
- D) 10 Ekim
- E) 21 Aralık